

La tempesta - Imma Monsó

Imma Monsó (Lleida, 1959) és la millor novel·lista del país. Poc abans de complir els quaranta anys va publicar dues novel·les convincents i originals, *No se sap mai* i *Com unes vacances*. El 2001 va fer un pas més amb *Tot un caràcter*, que narra la relació entre mare i filla, i el 2006 va aparèixer el seu millor llibre, *Un home de paraula*, que se centra en l'amor i la mort, dos temes que prenen cos en una obra difícil i reeixida.

Tres anys després, ha aparegut *La tempesta*. Ara és fàcil adonar-se que *Un home de paraula*, on conflueixen vida i literatura, era el final d'una etapa. Fins ara, els llibres d'Imma Monsó se centraven en una o dues persones, i estaven escrits amb un sentit de l'humor peculiar, amb observacions enginyoses que de mica en mica creaven un teixit de relacions que atrapava el lector. *La tempesta* segueix un altre camí. Com *Un home de paraula*, manté l'autoficció, és a dir, la ficció que parteix de l'experiència: la narradora és una escriptora que presenta un llibre en un poble del Pirineu. Però les semblances s'acaben aquí.

La densitat de la prosa s'ha traslladat a la trama: ara els paràgrafs no són tan autosuficients sinó que estan al servei d'una xarxa més complexa. El nombre de personatges ha augmentat i, doncs, la profunditat psicològica ha disminuït. Si a *Un home de paraula* s'alternaven dos plans temporals, a *La tempesta* són tres, cadascun amb un protagonista. El lector, però, no queda atrapat des del principi, sinó que el llibre desplega les ales a poc a poc. Comença amb dos personatges, als quals se n'afegeix un altre, i gradualment la novel·la esdevé coral. En la llarga escena de la presentació del llibre, l'autora té l'oportunitat, una vegada més, de mostrar el seu domini del ritme i dels diàlegs, la proporció exacta entre naturalitat i artificio. És aquest domini el que evita que la novel·la sigui un conte allargassat, i que tot l'interès del lector es redueixi a resoldre un enigma propi d'una novel·la de misteri.

L'enigma, però, no és més que un recurs per capturar el lector. L'eix de la novel·la és un altre: la por, els mecanismes que utilitzem per dominar-la, les trampes que li parem perquè no ens sorprengui. A les primeres novel·les d'Imma Monsó eren freqüents els personatges afectats per psicopatologies curioses, i aquí en trobem uns quants: l'home que

té por de la por, la dona que escriu quan dorm, i tot de personatges secundaris excessivament patidors o perillosament despreocupats. A banda de la por, l'autora introdueix qüestions metaliteràries: escriure és esborrar?, quan s'acaba una novel·la? També hi trobem personatges caricaturescos com el presentador fatu o la psicoterapeuta sobrada.

El lector retroba elements dels llibres anteriors, com la desconstrucció de frases significatives (“T’acompanyo en el sentiment”, “En quin?”) o la metàfora feliç de l’home que té facilitat per elevar-se, tant en sentit social com en el parapente. La novetat més poderosa, però, és el que el centre de la novel·la ja no és la ment d’un o dos personatges sinó un fet enigmàtic que es resol en un joc de mans final. *La tempesta* pot ser l’inici d’una nove etapa, centrada en l’acció més que en les paraules.